

Titulació	Tipus	Curs
Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística	OB	3
Estudis d'Anglès i Català	OB	3
Estudis de Català i Espanyol	OB	3

Professor/a de contacte

Nom : Josep Pujol Gomez

Correu electrònic : josep.pujol@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha. L'estudiant del Grau en Filologia Catalana i dels graus combinats Anglès-Català i Català-Espanyol haurà cursat assignatures de literatura medieval a segon curs.

Objectius

Aquesta assignatura ofereix una visió de conjunt de les principals línies de la narrativa catalana del segle XV i aprofundeix en l'anàlisi particular d'una novel·la cavalleresca (*Tirant lo Blanc*) i de la prosa de Joan Roís de Corella. Hi té un paper fonamental la lectura comentada dels textos a classe, que servirà per a introduir aspectes més generals com ara la relació entre història i ficció, la cultura clàssica i el tractament de l'amor. El tema 1 aborda la tradició literària de la novel·la cavalleresca; el 2, la recepció de la cultura clàssica i la narrativa italiana del segle XIV.

A l'acabament del curs, l'estudiant haurà de ser capaç de:

- (a) Situar històricament els autors i les obres estudiats en el context de l'evolució de la narrativa europea medieval.
- (b) Comprendre l'evolució i l'entrecreuament de tradicions literàries.
- (c) Comentar i analitzar els textos estudiats, especialment el *Tirant lo Blanc* i la prosa de Joan Roís de Corella.
- (d) Produir exercicis de lectura i de traducció al català modern de textos narratius del segle XV, i ressenyes de bibliografia bàsica.

Resultats d'aprenentatge

1. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
2. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
3. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
4. Comentar textos literaris, aplicant-hi els instruments adquirits i d'acord amb el context històric i sociocultural.
5. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la

- literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
6. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
 7. Utilitzar recursos tecnològics (digitals i audiovisuals) per a l'adquisició del coneixement i les seves aplicacions en llengua i literatura.
 8. Fer treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
 9. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
 10. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per a l'obtenció de dades i el maneig de fonts documentals d'aplicació a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
 11. Mantenir una actitud de respecte envers les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
 12. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
 13. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
 14. Elaborar treballs d'acord amb l'ètica científica.
 15. Redactar assajos originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període medieval.
 16. Explicar el context de la literatura catalana medieval i relacionar obres amb el seu context històric i cultural.
 17. Descriure i interpretar la tradició cultural occidental, de l'època clàssica al final de l'Edat Mitjana, i reconèixer en un text medieval els trets de la tradició occidental.
 18. Identificar temes i motius de la tradició clàssica i medieval europea en qualsevol de les seves manifestacions literàries i artístiques.
 19. Distingir el factor sexe/gènere en la configuració del cànon literari.
 20. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
 21. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
 22. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.
 23. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
 24. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
 25. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
 26. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
 27. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
 28. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
 29. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
 30. Demostrar, a nivell bàsic, coneixements de llengua catalana medieval, i redactar versions al català modern de textos medievals.
 31. Elaborar, amb un nivell avançat, textos crítics sobre les tendències, els autors i les obres més significatives de la literatura catalana medieval.
 32. Redactar assaigs originals i complexos, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període medieval.
 33. Elaborar textos crítics sobre les tendències, els autors i les obres de poesia i de prosa més significatius de la literatura catalana medieval.
 34. Interpretar la tradició cultural occidental, de l'època clàssica al final de l'edat mitjana, i reconèixer amb detall en un text medieval els trets de la tradició occidental.
 35. Identificar temes i motius de la tradició clàssica i medieval europea en qualsevol de les seves manifestacions literàries i artístiques.
 36. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
 37. Realitzar treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
 38. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
 39. Planificar, organitzar i fer treballs en equip.
 40. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
 41. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
 42. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
 43. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals.
 44. Elaborar textos crítics sobre les tendències, els autors i les obres de poesia i de prosa més significatives de la literatura catalana medieval.
 45. Redactar assajos originals i complexos, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període medieval.

46. Demostrar, a nivell bàsic, coneixements de llengua catalana medieval, i redactar versions al català modern de textos medievals.
47. Interpretar la tradició cultural occidental, de l'època clàssica al final de l'Edat Mitjana, i reconèixer amb detall en un text medieval els trets de la tradició occidental.
48. Reconèixer el context de la literatura catalana medieval avançada i relacionar obres amb el seu context històric i cultural.

Continguts

1. L'evolució de la narrativa entre els segles XII i XIV. Les formes narratives. Orígens del *roman*. Recepció catalana de la narrativa artúrica.

2. La prosa amorosa i sentimental. Models i influències. Cultura clàssica i traduccions. La narrativa italiana: Boccaccio. La *Historia de Frondino i Brisona*. Sentimentalitat i tradició artúrica: la *Tragedia de Lancalet* de mossèn Gras. La prosa de Joan Roís de Corella: proses mitològiques ovidianes; la *Tragedia de Caldesa* i la ficció autobiogràfica.

3. Cavalleria i vida cavalleresca a la baixa edat mitjana. Cròniques, història antiga i biografies. La ficció cavalleresca francesa al segle XV. *Jacob Xalabin. Paris e Viana. Curial e Guelfa*: crònica, tradició trobadoresca, cavalleria i cultura clàssica.

4. Joanot Martorell i el *Tirant lo Blanc*. Datació, edicions i traduccions antigues. Vida de Joanot Martorell: cavalleria, cort i literatura. La cultura literària del cavaller. Lectura de *Tirant lo Blanc*: del *Guillem de Varoic* al *Tirant*; Tirant a Anglaterra i les batalles a ultrança; Tirant a Sicília i Rodes; Tirant a Constantinoble: models històrics i realitat contemporània; estratègies militars i amoroses; parlaments i models de prosa; intrigues i ficcions. Tirant com a croat i la geopolítica medieval. La mort de l'heroi.

5. L'*Espill* de Jaume Roig: visió de conjunt i pautes d'interpretació. Prosa religiosa i prosa sentimental fins a la impremta: Isabel de Villena, Francesc Alegre i altres prosistes.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Cerca de bibliografia, estudi autònom, consulta del Campus Virtual	20	0,8	
Exposició oral de comentari de text	10	0,4	
Lectura de textos, segons les pautes indicades pel professor	50	2	

Comentari de textos a classe	20	0,8
Exposició del programa	25	1

Es tracta d'un curs teòrico-pràctic, en el qual es combinen les classes teòriques, sovint basades en textos, amb el comentari detallat i la discussió de les lectures obligatòries (*Tirant lo Blanc* i una selecció de proses de Joan Roís de Corella). L'estudiant:

- (a) Aprofundirà en el coneixement de la història literària i aprendrà a situar la narrativa catalana en relació amb les tradicions narratives europees.
- (b) Llegirà narrativa breu i aprendrà a relacionar-la amb les seves fonts.
- (c) Aprendrà a valorar els diversos aspectes literaris, culturals i històrics del *Tirant lo Blanc*.
- (d) Prendrà contacte amb la bibliografia bàsica sobre la narrativa del segle XV.
- (e) Redactarà exercicis de comentari i traducció de textos narratius medievals o ressenyes de bibliografia especialitzada.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. L'estudiant trobarà també al Campus Virtual la descripció detallada dels exercicis escrits i de la prova final, els materials docents i les informacions necessàries per al seguiment de l'assignatura. Si en algun moment cal modificar la modalitat docent a causa de l'emergència sanitària, els professors informaran dels canvis en la programació i en la metodologia.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació a classe i tutories	10%	2	0,08	8, 9, 11, 13, 24, 37, 38, 41
Exercicis de comentari de text	15	6	0,24	1, 4, 5, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 23, 26, 27, 30, 31, 33, 36, 37, 38, 41, 42, 44, 46
Examen escrit	50%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 13, 16, 17, 18, 20, 23, 25, 26, 27, 29, 30, 34, 35, 36, 38, 40, 41, 42, 46, 47, 48
Redacció de treball	25%	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades per mitjà treballs individuals (comentaris de text i un treball escrit), d'un examen final, i de l'assistència i la participació a classe i les tutories preparatòries dels treballs.

El sistema d'avaluació continuada s'organitza en 3 mòduls, cadascun dels quals tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

Redacció d'un treball escrit, amb un pes global del 25%.

Redacció de comentaris escrits, amb un pes global del 15%.

Assistència i participació a classe, i tutories preparatòries dels treballs, amb un pes global del 10%.

Examen final, amb un pes global del 50%.

Els requisits mínims a partir dels quals l'estudiant estarà en condicions de ser avaluat són: presentació del treball escrit i presentació a la prova escrita final. La qualificació mínima per a aprovar l'assignatura és 5. La no presentació de qualsevol dels dos exercicis suposarà la qualificació de No avaluable.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat a través de Moodle del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Podrà optar a la recuperació l'estudiant que hagi obtingut una qualificació final mínima de 3,5 i hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats equivalents a dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. La recuperació consistirà en un examen escrit i/o la presentació del treball principal si no ha estat aprovat. La qualificació màxima de la recuperació és 5.

En el cas que l'estudiant faci qualsevol irregularitat que pugui fer variar de manera significativa la qualificació d'un acte d'avaluació (com per exemple el plagiat o el mal ús d'IA), aquest acte es qualificarà amb 0, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Aquest acte d'avaluació no és recuperable. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes d'avaluació, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i serà avaluat amb un 0 no recuperable.

En el cas que les proves no es puguin fer presencialment se n'adaptarà el format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Les presentacions a classe es faran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al professor un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Avaluació única

L'avaluació única consistirà en una prova amb quatre activitats: el lliurament d'un treball escrit (25%), dos comentaris de textos breus (15%), un examen escrit (50%) i una prova oral (10%). S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

Bibliografia

1. Bibliografia general

Badia, Lola (dir.), *Literatura medieval*, 3 vols, dins Àlex Broch (dir.), *Història de la literatura catalana*, I-III (Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2013-2015).

Riquer, Martí de, *Història de la literatura catalana: part antiga*, 3 vols. (Barcelona: Ariel, 1964); també en 4 vols. (Barcelona: Planeta, 1984).

Riquer, Martí de, *Aproximació al "Tirant lo Blanc"* (Barcelona: Quaderns Crema, 1990).

Riquer, Martí de, *"Tirant lo Blanc", novela de historia y de ficción* (Barcelona: Sirmio, 1992).

Pujol, Josep, *La memòria literària de Joanot Martorell: Models i escriptura en el "Tirant lo Blanc"* (Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2002).

Beltran, Rafael, *"Tirant lo Blanc": cavalleria, imaginari i escriptura* (València: Publicacions de la Universitat de València, 2025).

Badia, Lola, "«En les baixes antenes de vulgar poesia»: Corella, els mites i l'amor", dins el seu *De Bernat Metge a Joan Roís de Corella* (Barcelona: Quaderns Crema, 1988), pp. 145-180.

2. Edicions de les lectures del curs

(a) Edicions de Joan Roís de Corella

Joan Roís de Corella, *Obra profana*, ed. Jordi Carbonell (València: Tres i Quatre, 1983).

Joan Roís de Corella, *Tragèdia de Caldesa i altres prosas*, ed. Marina Gustà, pròleg de Francisco Rico (Barcelona: Eds. 62 i La Caixa, 1980).

Proses mitològiques de Joan Roís de Corella, ed. Josep Lluís Martos (València-Barcelona: PAM, 2001) [el text d'aquesta edició és accessible també a www.narpan.net/ben/indexcorella.htm]

(b) Edicions de *Tirant lo Blanc*

Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc*, ed. Josep Pujol (Barcelona: Barcino, 2021) [amb introducció i notes].

Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc i altres escrits*, ed. Martí de Riquer (Barcelona: Ariel, 1990); el mateix text, sense el pròleg de Riquer, a Barcelona: Eds. 62 i La Caixa (MOLC), 2 vols., i Barcelona: Eds. 62, 2016.

Joanot Martorell (Martí Joan de Galba), *Tirant lo Blanch*, ed. Albert Hauf (València: Tirant lo Blanch, 2004).

3. Edicions d'altres textos narratius francesos i occitans dels segles XII-XIII (amb traducció catalana), i catalans del segle XV

L'aventura de Tristany i Isolda, selecció, traducció i postfaci de Lola Badia (Barcelona: Cal Carré, 2026).

Chrétien de Troyes, *El cavaller del lleó*, traducció de Meritxell Simó (Barcelona: Quaderns Crema, 2001).

Chrétien de Troyes, *El conte del Graal*, traducció i pròleg de Martí de Riquer (Barcelona: Quaderns Crema, 1989).

La mort del rei Artús, traducció i postfaci de Lola Badia (Barcelona: Cal Carré, 2023).

Flamenca, trad., pròleg i notes d'Anton M. Espadaler (Barcelona: Universitat de Barcelona, 2015).

Jaufré, ed., trad. i estudi d'Anton M. Espadaler (Barcelona: Barcino, 2021).

Història de Jacob Xalabín, ed. Arseni Pacheco (Barcelona: Barcino, 1964); ed. Lola Badia (Barcelona: Edicions 62, 1982); ed. Stefano M. Cingolani (Barcelona: Eds. 62, 2008). Versió al català actual: *Història del príncep Jacob*, traducció i postfaci d'Anton M. Espadaler (Terrassa: Cal Carré, 2025).

Història de París i Viana. Ed. facsímil de la primera impressió catalana (Girona, 1495), estudi de Pedro M. Cátedra i Modest Prats (Girona: Diputació de Girona, 1986). Versió al català actual: *Història de París i Viana*, traducció i postfaci de Gemma Pellissa (Barcelona: Cal Carré, 2025).

Mossèn Gras, *Tragèdia de Lançalot*, ed. Martí de Riquer (Barcelona: Quaderns Crema, 1984).

Curial e Güelfa, ed. Lola Badia i Jaume Torró (Barcelona: Quaderns Crema, 2011); ed. Ramon Aramon i Serra, estudi i notes Lola Badia i Jaume Torró (Barcelona: Barcino, 2018).

Jaume Roig, *Espill*, ed. Antònia Carré (Barcelona: Quaderns Crema, 2006); ed. Antònia Carré (Barcelona: Barcino, 2014).

Enllaços:

-Portal Tirant lo Blanc: www.lluisvives.com/portal/tirant/

-Narpan. Cultura i literatura de la baixa edat mitjana: www.narpan.net

Programari

No n'hi ha.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt